

แนวทางการปรับปรุงการส่งเสริมการพัฒนสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี

The improvement process for women's development promotion of Subdistrict Administrative Organization Nongchik District, Pattani Province

ตูแหวรอหามา สะเฮาลี^{1*} และศาสตรา วงศ์ธนวาส²
Tuwaerohana Seh-alee^{1*} and Sartra Wongtanavasut²

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ Master of Public Administration student. Department of Local Government. College of Local Administration.

² ศาสตราจารย์ ดร., วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² Prof. Dr., independent study advisor. Master of Public Administration student. College of Local Administration

* Corresponding author, E-mail: tuwae_rohana@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการพัฒนสตรีในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี และศึกษาหาแนวทางการปรับปรุงการส่งเสริมการพัฒนสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากการสำรวจจากแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน และดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ จำนวน 25 คน ได้แก่ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการพนักงานส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาคมหมู่บ้าน กลุ่มสตรี และผู้แทนหน่วยราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล รวมจำนวนทั้งสิ้น 75 คน จากการศึกษา พบว่า กลุ่มสตรีในพื้นที่ของตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน อาชีพเสริมของสตรีในพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ การทำอาหาร-ขนม ปัจจุบันทางกลุ่มสตรีในพื้นที่ของตำบลเกาะเปาะ พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะด้านโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มสตรี มีคณะกรรมการที่ยังไม่ชัดเจน ขาดการประสานงานที่ชัดเจนและอย่างต่อเนื่อง ส่วนทางด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และด้านการจัดการทรัพยากร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ มีการดำเนินงานให้กับกลุ่มสตรีอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากปัญหาการขาดกลุ่มที่ชัดเจนทำให้งบประมาณที่สนับสนุนจึงขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นทาง

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ ควรมีการพัฒนาด้านโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มสตรี ควรเน้นการมีส่วนร่วมพร้อมกับการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการดำเนินงานทั้งปรับปรุงโครงสร้างของกลุ่มสตรีในพื้นที่ แบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานให้ชัดเจนมากขึ้นและควรมีแผนงานในการบริหารจัดการกลุ่มที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: กลุ่มสตรี

Abstract

The objectives of the study were 1) to study the promoting gender equality and women's empowerment of Kohpoh Sub-district Administrative Organization, Nongjik District, Pattani Province. 2) To identify ways to improve management practices for promoting gender equality and women's empowerment under the service area of Kohpoh Sub-district Administrative Organization.

The first sample group was derived by mean of questionnaire sampling consist of 50 women under the service area of Kohpoh sub-district Administrative Organization. Another sample group, was derived by mean of focus group of discussion of the 25 officers in Kohpoh sub-district Administrative Organization.

The results of the study were as follow 1) there are several women empowerment groups under the service area of Kohpoh Sub-district Administrative Organizations. Most of them are the professional gardeners. Pastry Chef is their second carrier. Although the groups remain capable of gaining continued support for health care, education, economic, socio-cultural and resources management from the local government, the performance does not meet the expectations. The main factors of depressed performance are a serious lack of the cooperation and poor structure management. For these reasons, the local government should be involved and attempt to reorganize the groups.

In order to become more effective at work, the local government should make a clear division of work, educate and inform the whole mass of the people about the performance and the reorganization of the local women empowered groups, and attempt to focus on the participation of the people. In addition, its collaboration with the people under the service area is more necessary.

Keyword: The promotion of women's development

บทนำ

จากสาระสำคัญของอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องทำและอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีการกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรีด้วย ซึ่งในปัจจุบันบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงหรือสตรีไทยมีความสำคัญมากขึ้นมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สตรีมิใช่เพียงมีบทบาทเป็นเพียงภรรยาและมารดาที่มีหน้าที่แค่รับผิดชอบงานบ้านและเลี้ยงดูบุตรเท่านั้น มีสตรีจำนวนมากที่มีความรู้ความสามารถและประกอบหน้าที่การทำงานในตำแหน่งระดับสูงเช่นเดียวกับผู้ชาย สตรีจึงเป็นทรัพยากรและเป็นกำลังสำคัญในการที่จะผลักดันและพัฒนาสังคมประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไป อย่างไรก็ตามก็ยังมีสตรีจำนวนมากที่ถูกจำกัดบทบาท ความเสมอภาค การไม่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่ดีพอและการขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของตน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาสตรีหรือผู้หญิง และโดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน ย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของสตรีในพื้นที่ที่ดีที่สุด จึงเป็นองค์กรสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาสตรีทั้งในด้านการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ สุขภาพอนามัย อาชีพ และความมั่นคงทางรายได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง โดยการพัฒนานั้นจะต้องครอบคลุมถึงสตรีในทุกกลุ่มวัย คือ เด็ก วัยรุ่น/เยาวชน วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ นอกจากนี้ ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขึ้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีการถ่ายโอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบลในการสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาสตรี โดยองค์กรสตรี ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการพัฒนาสตรี โดยกำหนดไว้ในมาตรา 67 (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549)

จากการพัฒนาสตรีของไทย พบว่า ยังมีปัญหาอุปสรรคมากมายทั้งด้านการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพ โดยเฉพาะการศึกษาที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ยังไม่รู้หนังสือถึงร้อยละ 60 ซึ่งพบมากในสตรีอายุ 40 ขึ้นไป เช่นเดียวกับโอกาสในการศึกษาต่อที่สตรีมีโอกาสน้อย ส่วนในด้านสุขภาพอนามัยที่พบว่าแม้แต่ผู้หญิงมีอายุยืนยาวกว่าผู้ชายแต่ปัญหาด้านอนามัยเจริญพันธุ์ อัตราการตายของสตรีที่เกี่ยวกับการติดเชื้อและการคลอด โรคหัวใจ หลอดเลือด มะเร็งเต้านมและมดลูกที่พบมากในสตรีไทยเช่นเดียวกันกับโรคเอดส์ที่เพิ่มมากขึ้นในผู้หญิง นอกจากนี้ยังมีปัญหาการทำแท้งในวัยรุ่นสตรีที่เป็นปัญหามากขึ้น รวมทั้งความเสมอภาคและคุ้มครองทางสังคมแก่สตรียังมีอายุน้อย โดยเฉพาะความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ยังไม่เพียงพอ และการที่ผู้หญิงถูกทำให้เป็นสัญลักษณ์และวัตถุทางเพศจากสื่อมวลชนที่จำเป็นต้องมีการแก้ไขให้สตรีมีภาพลักษณ์ในเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2548) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลส่งเสริมบทบาทสตรีด้วย มีจำนวนประชากรทั้งประเทศจำนวน 2,602 คน (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2554) เมื่อจำแนกตามเพศแล้วเป็นเพศชาย จำนวน 1,286 คน และเป็นเพศหญิง จำนวนถึง 1,316 คน

คิดเป็นร้อยละ 50.57 ของประชากรทั้งหมดในตำบล สำหรับปัญหาด้านสตรีที่องค์การบริหารส่วนตำบล เกาะเปาะประสบคือ 1) ปัญหาด้านการศึกษาการขาดความรู้เนื่องจากการไม่ได้เรียนหนังสือ 2) ปัญหาด้านปากท้องความยากจน 3) ปัญหาด้านสุขภาพและการเข้าถึงด้านสาธารณสุข 4) ปัญหาด้านอาชีพการว่างงาน 5) ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 6) ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ถ้าหากไม่มีการประเมินมาตรฐานการพัฒนาการส่งเสริมพัฒนาสตรีเพื่อแนวทางในการพัฒนาสตรีก็อาจจะส่งผลกระทบต่อที่มากขึ้นในอนาคต (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ, 2554) จากหลักการและเหตุผลในข้างต้นจึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ มาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะขึ้น และสืบเนื่องมาจากผู้ศึกษาเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะได้ประสบพบเห็นปัญหาที่กล่าวถึงในข้างต้นมาเป็นเวลานาน ซึ่งประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะจะได้รับผลกระทบอย่างมาก ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรีและหาแนวทางในปรับปรุงเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการพัฒนาสตรีในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาหาแนวทางการปรับปรุงการส่งเสริมการพัฒนาสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

1. สถานการณ์การพัฒนาสตรีในประเทศไทย สถานการณ์การพัฒนาสตรีในประเทศไทยประสบกับปัญหาต่างๆ หลายด้านด้วยกัน เช่น ด้านการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพ ปัญหาด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมและความไม่มั่นคงในรายได้ การขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะและฝีมือ การไม่ได้รับคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ผู้หญิงมีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่เป็นระบบ เพราะขาดความรู้ทักษะฝีมือและมีภาระครอบครัวทำให้ผู้หญิงไม่สามารถเข้าทำงานเป็นเวลาได้ และเพื่อให้การส่งเสริมให้สตรีเหล่านั้นได้เข้าถึงโอกาสในการได้รับการพัฒนาผู้ศึกษาจึงได้ทำการทบทวนปรัชญาการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังจะนำเสนอในหัวข้อลำดับถัดไป

2. ปรัชญาการส่งเสริมการพัฒนาสตรี การส่งเสริมพัฒนาสตรีมีงานวิชาการศึกษาในระดับสหประชาชาติ มีการออกเป็นกฎบัตรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสิทธิความเสมอภาคของชายหญิงและความเสมอภาคในแง่ของสิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2546) และกล่าวอ้างถึงการนำกระแสความเสมอภาคหญิงชาย (Gendermainstreaming) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ เพื่อ

บรรลุผลในการพัฒนาและเสริมสร้างพลังสตรีตามประเด็นที่กำหนดไว้ทั้ง 12 ประเด็นโดยระบุว่า “รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ต้องส่งเสริมให้มีนโยบายที่จริงจังและชัดเจนในการที่จะผสมผสานมิติหญิงชายในกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนงานต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจใด ๆ ได้มีการวิเคราะห์ผลต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อผู้หญิงและผู้ชายแล้ว”

3. กรอบเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millenium Development Goals-MDG.)

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 ผู้นำประเทศต่าง ๆ 189 ประเทศ ได้ร่วมประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษที่กรุงนิวยอร์กและให้คำรับรองปฏิญญาแห่งสหัสวรรษที่กำหนดวาระการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนและลดช่องว่างการพัฒนาให้เป็นจุดเริ่มต้นศตวรรษใหม่

ปรัชญาสำคัญของการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ คือ การยืนยันหลักการสากลเรื่องการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลางและการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน โดยเน้นในสาระสำคัญ ได้แก่ เสรีภาพ ความเท่าเทียมกัน เอกภาพ ชันติธรรม ความเคารพต่อธรรมชาติ และความรับผิดชอบร่วมกัน สำหรับปฏิญญาแห่งสหัสวรรษอันเป็นที่มาของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ(MDG) ได้มีกำหนดเวลาบรรลุสัมฤทธิ์ผลภายในปี 2558 ด้วยเป้าหมายหลัก 8 ข้อ เป้าหมายย่อย 18 ข้อและตัวชี้วัด 48 ตัว โดยเป็นเป้าหลัก 8 ข้อ (ศึกษารายละเอียดในภาคผนวก ข) ได้แก่

- 1) ขจัดความยากจนและความหิวโหย
- 2) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 3) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและส่งเสริมบทบาทสตรี
- 4) ลดอัตราการตายของเด็ก
- 5) พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์
- 6) ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ
- 7) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- 8) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

จะเห็นได้ว่าประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาสตรีเป็นประเด็นหลักข้อหนึ่งซึ่งว่าด้วยเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ สำหรับประเทศไทยมีประสบการณ์ที่หลากหลายเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศเด็กชายและหญิงได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน แม้จะดูเหมือนว่าเด็กหญิงมีโอกาสเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาน้อยกว่า แต่สถานการณ์กลับตรงข้ามในระดับอุดมศึกษาผู้หญิงเรียนได้ดีกว่าผู้ชาย และยังดีกว่าอย่างชัดเจนในระดับสูง ตลาดแรงงานก็เปิดกว้างให้หญิงไทยสามารถทำงานทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร อย่างไรก็ตามผู้หญิงยังมีโอกาสน้อยในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ต้องรับภาระมากเกินไปโดยเฉพาะภาระที่บ้านผู้หญิงต้องดูแลครอบครัวพร้อมกับการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ขณะเดียวกันบทบาทของผู้หญิงในการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นยังไม่มีบทบาทมากนัก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549)

จากข้อมูลปรัชญาการส่งเสริมการพัฒนาสตรีถือเป็นหลักการพื้นฐานในสิทธิความเสมอภาคของชายหญิงและเพื่อให้อการศึกษาในครั้งนี้มีแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติม ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวน แนวคิดหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาสตรี ซึ่งจะนำเสนอในหัวข้อลำดับถัดไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยบรรยายหรือพรรณนาข้อมูล (Descriptive Analysis) และการเชื่อมโยงตรรกะ โดยศึกษาจากการสำรวจแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ จำนวน 25 คน ได้แก่ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการในสังกัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาคมหมู่บ้าน กลุ่มสตรีในพื้นที่ และผู้แทนหน่วยราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 75 คน เพื่อจัดทำข้อสรุปเสนอผลการศึกษาในด้านการประเมินการดำเนินการด้านมาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี และมีแนวทางการปรับปรุงการส่งเสริมการพัฒนาสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ผลการวิจัย

จากการสำรวจแบบสัมภาษณ์และประชุมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาสตรีในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ตามตัวชี้วัดมาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรีทั้ง 6 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ

หมวดที่ 1 โครงสร้าง กลุ่มสตรีมีการตั้งคณะกรรมการกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษร มีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ชัดเจน มีการประชุมติดตามผลการดำเนินการและรายงานผลรายรับ-รายจ่าย แต่ไม่ได้ทำเป็นประจำทุกเดือน ส่วนใหญ่จะให้ประธานกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบเป็นหลัก เนื่องจากสมาชิกภายในกลุ่มมีความเห็นว่า ประธานกลุ่มมีศักยภาพและความรับผิดชอบมากกว่าสมาชิก จึงทำให้การบริหารงานค่อนข้างขาดประสิทธิภาพ

หมวดที่ 2 การบริหารจัดการ กลุ่มสตรีได้กำหนดแผนงานไว้ แต่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานได้ เนื่องจากข้อกำหนดทางด้านเวลาและงบประมาณเพราะต้องขอรับเงินงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ สามารถเรียกดูรายละเอียดของกลุ่มได้ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลการจัดตั้งกลุ่ม รายชื่อสมาชิกกลุ่ม รายงานการประชุม ผลการดำเนินการของกลุ่ม กิจกรรมที่ได้ร่วมแสดงผลงานของกลุ่ม

2. ด้านสุขภาพอนามัย กลุ่มสตรีจะมีระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสุขภาพ โดยกลุ่ม อสม. นอกจากนี้ กองทุนหลักประกันสุขภาพประจำตำบลร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลได้

จัดทำโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพให้กับกลุ่มสตรีไม่ว่าจะเป็นโครงการตรวจสุขภาพ อบรมให้ความรู้ด้านสุขอนามัย มีการจัดการป้องกันโรคให้กับสตรีทุกวัย กลุ่มสตรีจะได้รับคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาทางโภชนาการจาก อสม. รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดทำโครงการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดต่อ ซึ่งมีการจัดทำเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้กลุ่มสตรีมีความรู้ในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อที่จะเกิดขึ้น และมีการส่งเสริมให้สตรีสามารถดูแลรักษาสุขภาพตนเอง

3. ด้านการศึกษา มีการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเรื่องการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการเก็บรวบรวมเป็นฐานข้อมูล ส่งร่วมประกวดกิจกรรมระดับอำเภอ จังหวัด ซึ่งได้ทำติดต่อกันมาทุกปี อาทิเช่น โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอหนองจิก โครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้รู้สู่เด็กและเยาวชน เป็นต้น และมีการจัดการเรียนรู้เพื่อต่อยอด หลังจากได้รับการฝึกอบรมทางกลุ่มสตรีได้มีการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและนำไปใช้ในการดำเนินการภายในกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกลุ่มสตรีได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กองทุนบทบาทสตรี

4. ด้านเศรษฐกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลมีกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มสตรี เช่นโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพและส่งเสริมอาชีพสตรี และมีการส่งเสริมอาชีพที่ตอบสนองความต้องการ ส่งเสริมเฉพาะอาชีพที่กลุ่มสตรีมีความสนใจและสามารถหาวัตถุดิบได้ง่ายในพื้นที่

5. ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี องค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดกิจกรรม/โครงการให้ความรู้แก่สตรี และให้ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง เคารพและศรัทธาต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เช่น ส่งเสริมให้กลุ่มสตรีเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการอาซูรอสัมพันธ์ และมีเครือข่ายคุ้มครอง เฝ้าระวังความรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยองค์กรและหน่วยงานจาก หน่วยงาน พมจ.ปัตตานี หรือ ศูนย์ ศพค. ประจำตำบล ให้ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเฝ้าระวังความรุนแรงต่อเด็กและสตรีอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการจัดการทรัพยากร องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ มีกิจกรรม/โครงการสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้จัดทำโครงการรณรงค์การปลูกหญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการวันปลูกต้นไม้แห่งชาติ ซึ่งมีการมอบหมายให้กลุ่มสตรีรับผิดชอบดูแลต้นไม้ที่ปลูก ซึ่งโครงการดังกล่าวกลุ่มสตรีได้ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แนวทางการปรับปรุงการพัฒนาสตรีเพื่อให้ตรงตามความต้องการทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะจึงได้กำหนดกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการสร้างเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ เพื่อให้ชุมชนสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปสู่ความเข้มแข็งเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง และพัฒนาอาชีพของตนได้ เช่น การส่งเสริมด้านอาชีพ

2. การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่เสริมแรงจูงใจให้มีการจัดสรรทรัพยากร เพื่อรองรับโครงสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อสร้างอาชีพ และส่งเสริมรายได้ ของกลุ่มสตรีและให้สตรีมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรและเห็นความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

3. การส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ของสตรีตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก เพื่อให้มีตัวแทนของสตรีมีสร้างกระบวนการเรียนรู้และมีการจัดการองค์ความรู้ของสตรีในพื้นที่ตำบลเกาะเปาะ

4. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย ทางด้านความเสมอภาคและสิทธิต่างๆ เพื่อให้สตรีมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายทางด้านความเสมอภาคของสิทธิต่างๆของสตรี

สรุปและอภิปรายผล

การส่งเสริมการพัฒนาสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ควรเน้นการมีส่วนร่วมพร้อมกับการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการดำเนินงานตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะด้านโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มสตรี ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และด้านการจัดการทรัพยากร และควรมีกิจกรรมการสร้างเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มสตรีกิจกรรมการสร้างเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มสตรีในพื้นที่ การส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ของสตรีตำบล และส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย ทางด้านความเสมอภาคและสิทธิต่างๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมบทบาทของสตรีในชุมชนได้เป็นอย่างดี ส่วนจะดำเนินการได้ มาก/น้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยความสามารถในการประสานงานของแต่ละท้องถิ่นเอง ในการดำเนินการพัฒนากลุ่มสตรีจะเป็นการสร้างเสมอภาคและสร้างศักยภาพให้สตรีมีบทบาทในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษาของปัจจุมา มูลเมือง (2542) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) กับการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ กพสต. ในระดับปานกลางและมีความรู้ความเข้าใจในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับมาก กพสต.ได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรเอกชน องค์กรท้องถิ่น และประชาชน โดยให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน และให้การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง กพสต.ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีและผู้ชายมีบทบาทเท่าเทียมกัน บทบาทของ กพสต.ที่ปฏิบัติในการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานและการได้รับข้อมูลข่าวสาร สำหรับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ กพสต. คือประชาชนและผู้นำท้องถิ่น ขาดจิตสำนึกและความตระหนักในปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ กพสต.ขาดความมั่นใจในความรู้ด้านการจัดการ การส่งเสริมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ได้มีงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ ในส่วนของสตรีในวัยใกล้วัยสูงอายุคือ 50 ปีขึ้นไปว่ามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม และสุรัสวดี หุ่นยนต์และชนาธิป บุญยเกตุ (2546) ได้ศึกษาสตรีกับบทบาทในการเข้า

ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.): บริบททางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สมาชิก อบต.หญิง ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามามีบทบาททำงานใน อบต. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานต่างๆไป ไม่ค่อยมีบทบาทสำคัญมากนัก ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างบางคน ที่ได้รับผิดชอบที่เกี่ยวกับการบริหารและการตัดสินใจบ้าง ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผิดชอบงานที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารนั้น มักจะเป็นบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อชุมชนมาก่อน เป็นที่รู้จักและยอมรับของชุมชนมาก่อน จึงจะเป็นที่ยอมรับของสมาชิก อบต. ที่เป็นผู้ชายด้วย แต่ก็มีส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความเห็นแตกต่างในประเด็นนี้โดยเห็นว่าผู้หญิงมีบทบาทไม่ด้อยกว่าผู้ชายเพราะได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้หญิงมีบทบาทด้านการเมืองได้เช่นกัน ผู้หญิงสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ทุกขั้นตอนประกอบกับการที่ภาครัฐได้มีการส่งเสริมทำให้ผู้หญิงสามารถมีบทบาททางการเมืองได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ควรเน้นการพัฒนาในด้านของโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มสตรี ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ด้านการจัดการทรัพยากร เพื่อให้สตรีในพื้นที่เห็นความสำคัญในการที่จะพัฒนาตนเองและสังคม และควรให้สตรีในพื้นที่เข้าร่วมจัดทำประชาคมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสตรีในพื้นที่ได้ตรงตามความต้องการในแต่ละด้าน ควรมีนโยบายในการส่งเสริมสตรีในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มสตรี ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และด้านการจัดการทรัพยากร อย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างความเสมอภาคในการทำงานในชุมชนและสร้างศักยภาพให้สตรีมีบทบาทในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.(2549) *มาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรี.*

กระทรวงมหาดไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมอธรรม.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546) *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและตัวอย่าง.*

กรุงเทพฯ: 589 Print .

ปัจฉิมา มูลเมือง.(2542) *บทบาทของคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) กับการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง.*

การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรัสวดี หุ่นพยนต์และชนาธิป บุญยเกตุ.(2546) *สตรีกับบทบาทในการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.): บริบททางสังคม วัฒนธรรมและการเมือง.* [รายงานการวิจัย สำนักบัณฑิต อาสาสมัคร.: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.(2548) *ท้องถิ่นยุคพัฒนาเห็นคุณค่าของงานด้านสตรีและครอบครัว “สรุปผลโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสตรีและครอบครัว ปีงบประมาณ 2548”* . กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2549. *“พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542”*. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมารธรรม.

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ.(2554) *ข้อมูลการพัฒนาบทบาทสตรีในตำบลเกาะเปาะ ปี 2554*. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะ. ปัตตานี: เอกสารอัดสำเนา.